

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-5/22 – 1

Lieta C-5/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 3. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Consiglio di Stato (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 31. decembris

Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Green Network SpA

Atbildētāji pirmajā un apelācijas instancē:

SF

YB

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA)

[..]

Consiglio di Stato

in sede giurisdizionale (Sezione Sesta) [Valsts padomes, kas veic tiesas funkcijas, sestā palāta]

izdod šo rīkojumu.

RĪKOJUMS

par prasību [..] ko cēlusi

Società Green Network S.p.A., [..]

pret

SF un YB, kuri neiestājās tiesvedībā;

Arera – Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente [Enerģētikas, tīklu un vides regulatīvo iestādi, turpmāk tekstā – “Regulatīvā iestāde”], [..]

lai grozītu

Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia, sede di Milano (Sezione Prima) [Lombardijas Reģionālās administratīvās tiesas Milānā (pirmā palāta)] spriedumu Nr. 1608/2020, kas pasludināts strīdā starp pusēm un attiecas uz prasību atcelt *ARERA* 2019. gada 20. jūnija lēmumu [..], kurā paredzēts “Noteikt administratīvu naudas sodu un veikt preskriptīvu pasākumu par pārkāpumiem elektroenerģijas un dabasgāzes piegādes galalietotājiem līguma nosacījumu jomā”, un iepriekšējos, saistītos un/vai turpmākos aktus [..];

[..]

1 Strīda priekšmeta un nozīmīgo faktu kopsavilkuma izklāsts.

1.1 Ar izskatāmo apelācijas sūdzību sabiedrība *Green Network s.p.a.* pārsūdzēja *Tar Lombardia* Milānā 2020. gada spriedumu Nr. 1608, ar ko tika noraidīti sākotnējie iebildumi, kurus minētā sabiedrība bija izvirzījusi par *Arera* 2019. gada 20. jūnija lēmumu [..], ar ko šai sabiedrībai prasītājai tika noteikts administratīvs naudas sods 655 000,00 EUR apmērā par to, ka tā saviem klientiem piedāvājusi līguma informāciju, iespējami pārkāpjot Regulatīvās iestādes izdotos reglamentējošos noteikumus, kā arī tai tika likts atmaksāt summas, kas no klientiem iekasētās kā “administratīvās pārvaldības izmaksas”, kopumā 13 987 495,22 EUR apmērā.

1.2 Procedūra, kuras rezultātā tika veikts apstrīdētais pasākums, pirmajā instancē tika ierosināta pēc kāda brīdinājuma, ko Regulatīvās iestādes nodaļām bija pārsūtījusi [..] *Sportello per il consumatore Energia e Ambiente* (Birojs patērētāju atbalstam enerģijas un vides jomā) un no kura izrietēja, ka rēķinā *Green Network* ir piemērojusi atlīdzību ar nosaukumu “5. pants” par piedāvājumu “*Home Energy Luce*”, ko klienti, uzskatot to par neskaidru, bija apstrīdējuši. No vēlākām Regulatīvās iestādes nodaļu veiktām pārbaudēm izrietēja, ka šādas atlīdzības piemērošana attiecas ne tikai uz minēto piedāvājumu: tā bija paredzēta *Green Network* piegādes vispārējo noteikumu 5. pantā (vai dažos gadījumos 4. vai 7. pantā) gan attiecībā uz elektroenerģiju, gan attiecībā uz dabasgāzi. Saskaņā ar minēto klauzulu, it īpaši “*administratīvās pārvaldības izmaksas nav iekļautas par piegādi paredzētajās atlīdzībās, un Piegādātājam ir tiesības iekasēt no klienta atlīdzību, kas nepārsniedz piecus euro mēnesī [vai desmit euro citos līgumos] par katru piegādes punktu*”.

1.3 Pēc izmeklēšanas darbībām un sabiedrības [*Green Network*] galīgās uzklaušanās [..] Regulatīvā iestāde noteica prasītājai iepriekš minēto sodu par:

atlīdzības, kas attiecas uz administratīvās pārvaldības izmaksām, prettiesisku noteikšanu līguma vispārējos noteikumos; par tās nenorādīšanu Salīdzināmības kartē [*Scheda di confrontabilità*; piegādātāja brīvajā tirgū piedāvāto cenu un *ARERA* noteikto cenu salīdzināšanas dokuments] un *Trova Offerte* meklēšanas sistēmā [Piedāvājumu portālā], kā arī par tās turpmāku prettiesisku piemērošanu galalietotājiem, pārkāpjot *Codice di condotta commerciale* [Komerccīības kodeksa elektroenerģijas un dabasgāzes pārdošanai galalietotājiem] noteikumus un *Regolamento Trova Offerte* [Noteikumu par dalību Piedāvājumu portālā] 8. un 11. pantu. Turklāt ar minēto lēmumu Regulatīvā iestāde noteica *Green Network* pienākumu atmaksāt saviem elektroenerģijas un dabasgāzes klientiem kopsummu 13 987 495,22 EUR apmērā.

Abas pirmās instances administratīvajā tiesā celtās prasības tika noraidītas.

1.4 [...] Apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja šādus apelācijas pamatus:

- sprieduma kļūdainums, jo tajā par tiesisku ir atzīts sods, kas noteikts par apgalvotu nepareizu Salīdzināmības kartes aizpildīšanu un vēlāku apgalvotu Komerccīības kodeksa pārkāpumu;
- sprieduma kļūdainums, jo tajā par tiesisku ir atzīts sods, kas noteikts par Noteikumos par dalību Piedāvājumu portālā ietverto normu apgalvotu pārkāpumu;
- sprieduma kļūdainums, jo tajā par tiesisku ir atzīts sods, kas noteikts par maksas saskaņā ar 5. pantu apgalvotu identiskumu un dublēšanos ar atlīdzību *PCV* (enerģijas pārdošanas cena komerciālā izmantošanā) un ar atlīdzību *QVD* (dabasgāzes mazumtirdzniecība komerciālā izmantošanā);
- sprieduma kļūdainums, jo tajā par tiesisku ir atzīts smagais sods, kas noteikts, ievērojot pārkāpumu apgalvoto smagumu, aģenta identitāti un veiktās darbības;
- sprieduma kļūdainums, jo tajā par tiesisku ir atzīts Regulatīvās iestādes lēmums daļā, kurā tajā ir atzītas pašas Regulatīvās iestādes pilnvaras noteikt *Green Network* pienākumu atmaksāt summas trešām personām, uzdodot Eiropas Savienības Tiesai (ES Tiesai) attiecīgos jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai.

Regulatīvā iestāde [...] lūdza noraidīt apelācijas sūdzību; tā arī iesniedza pretapelācijas sūdzību par pārsūdzētā sprieduma I.2) nodaļu, jo ir pārkāpts Likuma Nr. 481/1995 2. panta 12. punkta h) un l) apakšpunkts [...] **[un citi valsts tiesiskā regulējuma noteikumi]** un Direktīva 2009/72/EK, Direktīva 2009/73/EK un Direktīva (ES) 2019/944.

[...] **[procedūra]**

1.5 Ar 2021. gada 30. decembra spriedumu Nr. 8717, kas nav galīgs, šī tiesa noraidīja apelācijas pamatus, kas bija izvirzīti par administratīvā naudas soda 655 000,00 EUR apmērā noteikšanu.

Ar šo rīkojumu tiek nolemts iesniegt ES Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu formulējumā, kas paredzēts iepriekš minētajā spriedumā, kas nav galīgs, par jautājumiem, kuri uzdoti ar piekto apelācijas pamatu par apstrīdētā pasākuma tiesiskumu tajā daļā, kurā ar to ir noteikts arī pienākums atmaksāt summas, kas no klientiem iekasētas kā “administratīvās pārvaldības izmaksas” par kopsummu 13 987 495,22 EUR apmērā.

2 *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšnoteikumi.*

[..] [kopsavilkums par Tiesas judikatūru par pienākumu iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu]

2.2 Šajā lietā, pirmkārt, jautājums šķiet *prima facie* nozīmīgs, tā kā secinājums tieši ietekmē to pilnvaru esamību, uz minētā Eiropas tiesiskā regulējuma pamata, kas tiek īstenotas ar rīkojumu atmaksāt apstrīdētajā pasākumā minēto summu.

Otrkārt, nav ziņu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas pieminētos noteikumus Tiesa jau būtu interpretējusi saistībā ar tādu preskriptīvo pilnvaru, kādas tiek apstrīdētas, pieļaušanu.

Treškārt, nav pilnīgi acīmredzams, kāda ir pareizā interpretācija, ievērojot gan to aspektu vispārīgumu, ko valsts aizstāvība ir izvirzījusi, lai atbalstītu apstrīdēto pilnvaru esamību, gan šo pilnvaru netipisko raksturu, kā to aprakstījusi Regulatīvā iestāde – atbildētāja šajā apelācijas tiesvedībā.

3 *Eiropas tiesiskais regulējums.*

3.1 Nozīmīgā Eiropas tiesiskā regulējuma aspektā vispārīgi galveno nozīmi iegūst tiesiskais regulējums, kas patērētāju aizsardzības jomā nolūkā pilnveidot un papildināt elektroenerģijas konkurences tirgus ir paredzējis Regulatīvās iestādes uzdevumus un kompetences liberalizētajos tirgos, ar īpašu atsauci uz 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK 37. pantu.

Detalizēti tiek uzsvērts 37. panta 1 punkts: gan i) apakšpunktā – “*pārraudzīt pārredzamību, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka elektroenerģijas uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus*” –, gan n) apakšpunktā, kur tiek paredzētas Regulatīvās iestādes pilnvaras “*kopā ar citām attiecīgajām iestādēm sekmēt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp I pielikumā minēto, efektivitāti un īstenošanu*”. Minētajā I pielikumā ir atzīts, ka klientiem ir tiesības uz līgumu ar savu piegādātāju, kurā cita starpā ir precizēts: “*kompensācijas un atlīdzības noteikumi, ko piemēro, ja līgumā paredzētais pakalpojumu kvalitātes līmenis nav ievērots, tostarp, ja izrakstīti neprecīzi rēķini vai ja tie izrakstīti ar kavēšanos*”.

Tāpat tiek uzsvērts nākamais [minētās direktīvas 37. panta] 4. punkts, it īpaši, ciktāl tajā ir paredzēts, ka “*Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1., 3. un 6. punktā minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas*

pilnvaras: [...] d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas elektroenerģijas uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai Aģentūras lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Tas ietver pilnvaras noteikt vai ierosināt noteikt, attiecīgi, pārvades sistēmas operatoram vai vertikāli integrētam uzņēmumam sankcijas līdz pat 10 % apjomā no pārvades sistēmas operatora gada apgrozījuma vai līdz pat 10 % apjomā no vertikāli integrēta uzņēmuma gada apgrozījuma, ja tie neievēro šajā direktīvā noteiktos attiecīgos pienākumus”.

4 *Valsts tiesiskais regulējums.*

4.1 Kas attiecas uz valsts tiesību normu saturu, ar kurām tiek īstenots iepriekš minētais Eiropas tiesiskais regulējums un kas ir nozīmīgas šajā lietā, Regulatīvās iestādes piemērotajā tiesiskajā regulējumā ir atsauces uz preskriptīvajām pilnvarām, kas minētas Likuma Nr. 481/1995 2. panta 20. punkta d) apakšpunktā, kā tas uzsvērts pašā lēmumā par apstrīdēto atmaksas rīkojumu, kurā ir noteikts: *“d) [Regulatīvā iestāde] liek subjektam, kurš sniedz pakalpojumu, pārtraukt klientu tiesībām kaitējumu radošo rīcību, uzliekot saskaņā ar 12. punkta g) apakšpunktu pienākumu samaksāt kompensāciju”.*

Savukārt 12. punkta g) apakšpunktā Regulatīvajai iestādei ir piešķirta šāda funkcija: *“g) kontrolē pakalpojumu sniegšanu ar inspekcijas, piekļuves, dokumentu un noderīgu ziņu ieguves pilnvarām, nosakot citu starpā gadījumus, kad ir paredzēta subjekta – pakalpojuma sniedzēja automātiska kompensācija klientam, ja šis subjekts neievēro līguma noteikumus vai sniedz pakalpojumu, kura kvalitātes līmeņi ir zemāki nekā noteikts 37. punktā minētajos pakalpojuma noteikumos, programmas līgumā vai saskaņā ar h) apakšpunktu”.*

Īstenojot minēto tiesisko regulējumu, Regulatīvā iestāde pēc soda noteikšanas par līguma noteikumu, par ko ir runa šajā lietā, lika atmaksāt klientiem summas, kas no tiem iekasētas uz tā paša pamata.

5 *Jomā pastāvošie principi un Regulatīvās iestādes īstenoto preskriptīvo pilnvaru konsekvence.*

Pēc šādas konkrētā gadījuma atsauces elementu identifikācijas ir jāatgādina principi, kuri ir spēkā attiecībā uz minēto Eiropas tiesisko regulējumu.

Vispārīgi Direktīvas 2009/72 mērķis būtībā ir izveidot atvērtu un uz konkurenci balstītu elektroenerģijas iekšējo tirgu, kas ļauj patērētājiem brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem brīvi veikt piegādes lietotājiem, pieņemot vienādus noteikumus šajā tirgū, nodrošināt drošu enerģijas piegādi un cīnīties pret klimata pārmaiņām. Minēto mērķu sasniegšanas nolūkā pati direktīva piešķir valsts regulatīvajai iestādei plašas prerogatīvas elektroenerģijas tirgus regulatīvajā un uzraudzības jomā (šajā nozīmē skat. ES Tiesas (piektā palāta) 2020. gada 11. jūnija spriedumu lietā C-378/19 (2020. gada 11. jūnijs)).

Ar īpašu atsauci uz konkrēto tiesību normu tika norādīts, ka Direktīvas 2009/72/EK 37. pantā dalībvalstīm nav noteikts pienākums katrā ziņā piešķirt elektroenerģijas tirgus regulatīvajai iestādei arī kompetenci attiecībā uz strīdu izšķiršanu starp mājсаimniecību lietotājiem un enerģijas pārvades vai sadales sistēmas operatoriem. Pamatojoties uz direktīvu, kompetenci attiecībā uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu starp klientiem un elektroenerģijas uzņēmumiem dalībvalstis var piešķirt arī iestādei, kas nav regulatīvā iestāde, ja vien tā ir neatkarīga un īsteno šo kompetenci, ieviešot ātras, efektīvas, pārskatāmas, vienkāršas un lētas procedūras sūdzības izskatīšanai, kas ļauj īstenot taisnīgu un ātru strīdu izšķiršanu (ES Tiesas (piektā palāta) 2020. gada 23. janvāra spriedums, C-578/18).

Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā piemērotais valsts tiesiskais regulējums, ja to interpretē tādējādi, ka tas attaisno rīkojumu atmaksāt summas, kas ir privāttiesību līgumisko attiecību priekšmets, ir pretrunā Eiropas tiesiskajam regulējumam, kas izslēdz šādu regulatīvajai iestādei piešķirtu autoritatīvo pilnvaru paplašināšanu.

- 6 Līdz ar to iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ tiesas palāta uzskata, ka izvirzītie jautājumi ir tādi, ka ir nepieciešams ierosināt ES Tiesā prejudiciālu tiesvedību, noformulējot šādus jautājumus:

“a) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā Nr. 72 (2009. gada 13. jūlijs) – it īpaši tās 37. panta 1. un 4. punktā, kas reglamentē Regulatīvo iestāžu pilnvaras, un I pielikumā – ietvertais Eiropas tiesiskais regulējums var tikt interpretēts tādējādi, ka tas ietver arī preskriptīvās pilnvaras, ko “Autorità di regolazione del mercato elettrico italiano” (ARERA) īsteno attiecībā pret sabiedrībām, kuras darbojas elektroenerģijas nozarē, un ar ko minētajām sabiedrībām tiek noteikts pienākums atmaksāt klientiem – arī bijušajiem klientiem vai maksātnespējīgiem klientiem – summu, kas atbilst atlīdzībai, ko tie samaksājuši administratīvās pārvaldības izmaksu segšanai, izpildot līguma noteikumu, par ko pati Regulatīvā iestāde ir noteikusi sodu?”

b) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā Nr. 72 (2009. gada 13. jūlijs) – it īpaši tās 37. panta 1. un 4. punktā, kas reglamentē Regulatīvo iestāžu pilnvaras, un I pielikumā – ietvertais Eiropas tiesiskais regulējums var tikt interpretēts tādējādi, ka saistībā ar kompensāciju un atmaksas kārtību, kas piemērojama elektroenerģijas tirgus klientiem, ja tirgus dalībnieks nerasniedz līgumā paredzētos pakalpojuma kvalitātes līmeņus, tas ietver arī tādas klientu samaksātās atlīdzības atmaksu, kas ir konkrēti regulēta kādā parakstīta un akceptēta līguma noteikumā un pilnīgi nav atkarīga no paša pakalpojuma kvalitātes, bet ir paredzēta uzņēmēja administratīvās pārvaldības izmaksu segšanai?”

[..] šī tiesvedība paliek apturēta [..] **[procedūra]**

Ar šādu pamatojumu

Consiglio di Stato in sede giurisdizionale (Sezione Sesta) (Valsts padomes, kas veic tiesas funkcijas, sestā palāta), pieņemot spriedumu, kas nav galīgs, nolemj, ka Sekretariātam ir jānosūta akti Eiropas Savienības Tiesai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, [..].

Romā [..] 2021. gada 16. decembrī [..]

DARBA VERSIJA